Centraal Bureau voor de Statistiek

Persbericht

PB03-230
23 december 2003
9.30 uur

Economie krimpt 1,2 procent

De Nederlandse economie is in het derde kwartaal van 2003, evenals in het tweede kwartaal, met 1,2 procent gekrompen ten opzichte van hetzelfde kwartaal vorig jaar. De economie kromp in de eerste drie kwartalen van dit jaar 0,9 procent, vergeleken met dezelfde periode van 2002. Dit blijkt uit de tweede raming van de economische groei van het CBS.

In het derde kwartaal van 2003 hebben huishoudens minder geconsumeerd dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. Ook het volume van de in- en uitvoer is gedaald. De grootste daling heeft zich voorgedaan bij de investeringen. De consumptie van de overheid is echter onverminderd doorgegroeid.

Geen groei kwartaal-op-kwartaal

Na correctie voor seizoen- en werkdageffecten is het volume van het BBP in het derde kwartaal even groot als in het tweede kwartaal van 2003. Deze stabilisatie komt na drie kwartalen op rij waarin de economie kromp.

Consumptie huishoudens lager

Het volume van de consumptie van huishoudens is in het derde kwartaal van dit jaar 1,7 procent lager dan een jaar eerder. Deze daling is zelfs iets groter dan in het tweede kwartaal. De sterkste daling heeft zich ook in het derde kwartaal van 2003 voorgedaan bij de bestedingen aan duurzame goederen. Vooral meubelen en kleding werden minder verkocht.

Consumptie overheid blijft groeien

De volumegroei van de overheidsconsumptie is in het derde kwartaal van 2003 uitgekomen op 2,4 procent. Dit is gelijk aan de stijging in het eerste halfjaar. De uitgaven aan zorg zijn, evenals in voorgaande kwartalen, het meest toegenomen. Ook de uitgaven aan openbaar bestuur en onderwijs zijn verder gestegen. Nog steeds draagt de overheidsconsumptie als enige bestedingscategorie positief bij aan de economische groei.

Investeringen nog steeds de grootste daler

De investeringen in vaste activa zijn in het derde kwartaal 3,5 procent lager dan een jaar eerder. Deze daling is even groot als in het tweede kwartaal. In het derde kwartaal is vooral minder geïnvesteerd in bedrijfsgebouwen en machines. De investeringen in computers en zakenauto’s zijn wel toegenomen.

www.cbs.nl

Uitvoer en invoer opnieuw lager

Het volume van de uitvoer van goederen en diensten is in het derde kwartaal 1,0 procent kleiner dan een jaar eerder. De invoer is met 0,9 procent nagenoeg evenveel gedaald. Deze dalingen verschillen weinig van die in het voorafgaande kwartaal.

Bedrijfsleven produceert minder

De productie van het bedrijfsleven is in het derde kwartaal in vrijwel alle sectoren lager dan een jaar eerder. Dit geldt voor de landbouw, de bouwnijverheid en vrijwel alle branches van de industrie en de commerciële dienstverlening. De grootste daling laat de delfstoffenwinning zien. Branches met een toegenomen productie zijn de chemie, de telecombedrijven en de financiële instellingen.

De productie van de zorg en de overheid is in het derde kwartaal van 2003 gestegen. De stijging voor deze bedrijfstakken samen bedraagt 2,4 procent ten opzichte van een jaar eerder. Deze stijging is iets minder dan in heel 2002.

Prijsstijging BBP valt terug

De prijsstijging van het BBP in het derde kwartaal van 2003 is 2,5 procent. Dit is een stuk lager dan in het eerste halfjaar van 2003 en in het jaar 2002 toen de BBP-deflator op 3,5 respectievelijk 3,4 procent uitkwam. De prijsstijging van de consumptie is sterk afgezwakt. Bovendien is de ruilvoetverbetering in het derde kwartaal van 2003 minder groot dan in het eerste halfjaar.

Geringe neerwaartse bijstelling economische groei

De krimp van de economie met 1,2 procent betekent een geringe neerwaartse bijstelling van de eerder geraamde daling van 1,1 procent. Ook de kwartaal-op-kwartaalgroei is neerwaarts bijgesteld van 0,1 procent positief naar 0,0 procent. De bijstelling is het saldo van iets lagere cijfers voor consumptie en investeringen en iets hogere voor de uitvoer.

Technische toelichting

De economische groei wordt gemeten aan de volumegroei van het bruto binnenlands product (BBP). Dit is het totaal van de in het productieproces gevormde inkomens (de ‘toegevoegde waarde’).
In dit persbericht is de tweede raming van de economische groei in het derde kwartaal van 2003 gepubliceerd. De cijfers van de eerste raming in november zijn aangepast op basis van nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie. De cijfers over de eerste twee kwartalen van 2003 en voorgaande jaren zijn niet gewijzigd.

Seizoengecorrigeerde cijfers voor voorgaande kwartalen kunnen door de bijstelling van het derde kwartaal fractioneel zijn veranderd.

De goederenproducenten omvatten de bedrijven in de landbouw, delfstoffenwinning, industrie, energie- en waterleidingbedrijven en de bouwnijverheid. De commerciële dienstverlening betreft handel, horeca en reparatie, vervoer, opslag en communicatie en de financiële en zakelijke dienstverlening. De niet-commerciële dienstverlening heeft betrekking op overheid, onderwijs en zorg.

Tabel 1: Bruto Binnenlands Product (marktprijzen)

	Verandering ten opzichte van	
	Zelfde periode vorig jaar	**Voorgaande periode [1)]**
	volumemutaties in %	
2000	3,5	.
2001	1,2	.
2002	0,2	.
2000-I	4,7	0,8
II	4,1	0,6
III	3,1	0,5
IV	2,1	0,6
2001-I	1,6	0,2
II	1,7	0,4
III	1,1	-0,1
IV	0,5	0,0
2002-I	-0,1	-0,1
II	0,2	0,4
III	0,7	0,1
IV	0,1	-0,3
2003-I	-0,2	-0,3
II	-1,2	-0,6
III	-1,2	0,0

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

Bron: CBS

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2002	**2002**		**2003**		
		III	**IV**	**I**	**II**	**III**
	volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder					
Consumptieve bestedingen	1,8	1,8	1,7	0,8	-0,1	-0,4
w.v. door huishoudens	0,8	0,9	0,7	-0,1	-1,4	-1,7
door overheid	3,8	3,9	3,8	2,6	2,3	2,4
Investeringen in vaste activa	-4,5	-3,8	-7,8	-5,4	-3,5	-3,5
Veranderingen voorraden 1)	-0,2	0,9	-0,6	0,3	-0,9	0,7
Nationale bestedingen	0,1	-0,1	0,4	-0,3	-0,8	-1,2
Uitvoer goederen en diensten	0,1	1,6	2,3	1,1	-1,2	-1,0
Invoer goederen en diensten	-0,2	0,5	2,9	1,1	-0,5	-0,9
Bruto binnenlands product	0,2	0,7	0,1	-0,2	-1,2	-1,2

1) In procenten van het BBP in constante prijzen.

Bron: CBS

Tabel 3: Waarde- en prijsontwikkeling van het BBP (marktprijzen)

	Waarde	Waardeverandering	Prijsverandering
	mld euro	*in % t.o.v. jaar eerder*	
2000	402,3	7,5	3,9
2001	429,1	6,7	5,4
2002	444,6	3,6	3,4
2000-I	97,1	8,4	3,6
II	102,2	8,0	3,7
III	98,2	7,2	4,0
IV	104,8	6,7	4,5
2001-I	104,7	7,9	6,2
II	109,6	7,2	5,4
III	104,4	6,4	5,3
IV	110,4	5,3	4,8
2002-I	108,0	3,1	3,2
II	113,3	3,5	3,2
III	109,0	4,4	3,6
IV	114,4	3,6	3,4
2003-I	111,6	3,3	3,5
II	115,9	2,3	3,5
III	110,3	1,2	2,5

Bron: CBS

Tabel 4: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

	2002	2002		2003		
		III	IV	I	II	III
	volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder					
Producenten van:						
Goederen	-1,5	0,0	-2,2	-1,0	-3,3	-3,5
Landbouw en visserij	-1,6	-1,7	-2,7	-1,5	0,3	-2,8
Industrie en energie:	-1,0	0,9	-0,4	0,3	-4,4	-3,6
w.o. Industrie	-1,6	0,0	-1,9	-2,0	-3,0	-2,4
Bouwnijverheid	-3,2	-1,7	-8,1	-5,2	-1,3	-3,6
Commerciële diensten	0,1	0,3	0,0	-0,3	-1,2	-1,1
Handel, horeca en transport	0,8	1,2	1,3	-0,4	-2,0	-2,4
Financiële en zakelijke diensten	-0,4	-0,5	-1,0	-0,3	-0,6	-0,1
Niet-commerciële diensten	2,8	2,6	3,0	1,9	1,8	2,4

Bron: CBS

Tabel 5: Investeringen in vaste activa

	2002	2002		2003		
		III	IV	I	II	III
	volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder					
Investeringen in vaste activa	-4,5	-3,8	-7,8	-5,4	-3,5	-3,5
w.v. Woningen	-3,7	-1,4	-5,4	-2,5	0,0	-2,4
Bedrijfsgebouwen	-5,6	-5,7	-10,5	-12,1	-5,2	-7,4
G.W.W. werken	-0,8	0,2	-6,2	-10,9	-4,1	-3,1
Vervoermiddelen	-8,8	-10,2	-14,2	5,9	4,5	1,3
Machines	0,7	1,4	-5,5	-9,4	-12,6	-5,1
Computers	-10,9	-10,4	-13,6	6,2	1,9	6,4

Bron: CBS